

Britanniassa opiskelu: the missing manual

Iso-Britannian suomalainen opiskelijayhdistys ISO ry

Kevät 2008

Iso-Britannia on tunnettu paitsi makuhermoja hivelevästä keittiöstään, modernista ja toimivasta rautatieverkostaan ja upeasta ilmastostaan, myös monista korkeatasoisista yliopistoista. Nykyään opiskelupaikkaa on helppo hakea ja valinnanvaraa löytyy, joten alkuun pääseminen ei ole ongelma. Mutta miten matkaan pitäisi valmistautua? Mitä pitäisi ottaa mukaan? Mihin kaikkeen pitää varautua? Miten etsiä töitä? Kuinka saada tili auki? Millaisiin ongelmiin siellä voi oikeasti törmätä, jos kaikki ei sujukaan täysin suunnitelmien mukaan? Tämän on tarkoitus olla tiivis yleiskatsaus Briteissä opiskeluun liittyviin käytännön asioihin. Kaikkia kaupunkeja ja yliopistoja koskevia yleisohjeita on tietenkin mahdoton antaa, koska käytännöt vaihtelevat suuresti. Lisäksi nämä ohjeet perustuvat kirjoittajien omiin kokemuksiin, eivätkä siksi välttämättä edusta koko maata. Toivomme, että näistä vinkeistä on hyötyä, mutta sehän selviää vasta paikan päällä todellisissa tilanteissa. Kaikenlainen palaute on tervetullutta.

1. Asuminen

Suurin osa ensimmäisen vuoden opiskelijoista asuu yliopiston (tai muiden tahojen) asuntoloissa (lisätietoa dokumentissa *Asuminen ja työnteko*). Tämä helpottaa alkuun pääsemistä sikäli, että asuntoloissa moni asia on valmiiksi järjestetty: laskut kuuluvat vuokraan, tukkeutuneista viemäreistä ja toimimattomista mikroista voi valittaa yhteen paikkaan, korjaukset hoituvat yleensä nopeammin jne.

Yksityiseltä sektorilta vuokraaminen tulee ajankohtaiseksi yleensä viimeistään toisena vuonna. Yliopistot välittävät joskus asuntoja yksityisiltä, mutta moni päätyy asioimaan välitystoimiston kanssa. Britannia on täynnä välitystoimistoja, mutta kaava on kutakuinkin sama. Yleensä takuuvuokraa vaaditaan 4–6 viikon vuokra vastaava summa, sekä lisäksi ensimmäisen kuun vuokra etukäteen. Toimistot veloittavat usein käsittelypalkkion vuokralaisen taustojen tarkastuksesta, tekivätpä ne sitä tai eivät.

Osa välitystoimistoista ja vuokranantajista vaatii opiskelijoille takaajan; etukäteen allekirjoitettu kirje takaajalta (ks. osio Matkalle mukaan) saattaa nopeuttaa prosessia. Toisaalta jos aikoo asua ensin asuntolassa ja sitten etsiä asunnon brittikavereiden kanssa myöhemmin, voi hyvin käyttää tähän tarkoitukseen brittikavereiden vanhempia ja muita kontakteja.

Jos et asu asuntolassa, olet veloitettu maksamaan council taxia. Councilille (Suomessa vrt. kaupungin keskushallinto) pitää siis tehdä ilmoitus muutostasi. Jos välitystoimisto ei tätä tee, ilmoittaudu itse muuttaessasi paikalliseen counciliin. Mikäli samassa osoitteessa asuu vain täyspäiväisiä opiskelijoita, saat verosta vapautuksen kunhan toimitat councilille koulusta saatavan läsnäolotodistuksen (Council Tax Certificate). Joissakin kaupungeissa on automaattinen vapautus tietyillä opiskelijapainotteisilla alueilla asuville; tiedon tästä saa omalta yliopistolta Certificatea pyytäessään.

Yleensä yliopistolta saa pyytämällä todistuksen nimenomaan council taxia varten. Jos samassa osoitteessa asuu sekä opiskelijoita että muita, verosta saattaa saada huomattavaa alennusta.

2. Työnteko

Mikäli hanttihommat kelpaavat, työnsaanti on melko helppoa. Useita työpaikkoja ei edes mainosteta, vaan työnhaussa saattaa hyvinkin tärpätä kun kävelee sisään publiin tai kauppaan ja kysyy, onko työtä tarjolla (tosin suurten ketjujen kaupoilla rekrytointi on usein keskitetty ja löytyy paremmin netistä).

Yliopistoilla on usein oma toimistonsa ja/tai webbisaittinsa, joka välittää työpaikkoja. Omalta kampukseltakin saattaa löytyä töitä: kirjastot, Students' Union ja kahvilat yms. palkkaavat opiskelijoita osa-aikaisiin töihin.

Jos haluat tehdä työtä, tarvitset National Insurance Numberin. NI-numeron saantia varten tarvitaan haastattelu paikallisessa työvoimatoimistossa (Job Centre). Homma ei ole vaikea, mutta kärsivällisyyttä tarvitaan: haastatteluun pääseminen ja numeron saanti saattaa kestää useita kuukausia. Jos olet aloittanut työt ennen NI-numeron saamista, sinulta ennakkoperitään korkeinta mahdollista veroprosenttia. Verot saa kyllä aikanaan takaisin palautuksina. Tarkemmat

tiedot prosessista löytyvät osoitteesta <http://www.inlandrevenue.gov.uk/>

3. Raha-asiat

Mikäli mahdollista, ota mukaan suomalainen kansainvälinen pankkikortti. Visa Electron hyväksytään monissa kaupoissa ja sillä voi sekä maksaa että nostaa rahaa automaateista. Käteisnostosta peritään yleensä 2€ + 2.5% nostosummasta, mutta ainakin raha on käytössä välittömästi toisin kuin tilisiirroissa.

Lisäksi pankkiautomaatin omistaja saattaa periä ylimääräisiä maksuja, joista kuitenkin ilmoitetaan nostaessa. Jos haluat käteistä mukaan, mutta et halua vaihtaa euroja punniksi Suomen päässä, vaihto onnistuu kätevästi postitoimistossa. Postin kurssi saattaa olla parempi kuin pankkien; kannattaa tarkistaa. Useat isot kaupat (mm. Marks and Spencer) vaihtavat valuuttaa, kuten tekevät myös pienemmät rahanvaihtokojut. Rahanvaihtoliikkeitä on kuitenkin Lontoon ulkopuolella monissa kaupungeissa todella vähän tai ei ollenkaan.

Kursseja ja vaihtopalkkioita kannattaa kuitenkin vertailla. Vuonna 2004 aloittanut uusi kansainvälinen tilisiirto, EU-maksu, mahdollistaa rahan siirtämisen EU-maiden sisällä kotimaan maksun hinnalla. Siirrot Suomesta Britteihin ovat siis ilmaisia ja kestävät n. 3-4 pankkipäivää, joskin pitempään aikaan kannattaa varautua. Maksun voi tehdä suoraan suomalaisesta nettipankista. Maksuun tarvitaan tiedoiksi vastaanottajan nimi ja osoite, tilinumero IBAN-muodossa (muotoa GB12ABCD34567890123456) sekä pankin BIC- tai SWIFT-koodi (muotoa ABCDGB1234E). Nämä saa kysymällä brittipankista.

Mukaan on syytä varata sen verran käteistä, että vähintäänkin pääsee majapaikkaansa sujuvasti. Ei missään nimessä pidä olettaa, että taksi, paikallisbussi tai juna hyväksyy minkäänmaalaisia pankki- tai luottokortteja tai suuria punta-seteleitä, joten jos ei ole mahdollista tuoda Suomesta puntakolikoita, on syytä rikkoa seteli heti esim. lentokentällä. Paikallisbussin lippua on useimmissa kaupungeissa turha yrittää maksaa yli 5 punnan setelillä, koska bussien vaihtokassat ovat todella pieniä. Joissakin pienemmissä kaupungeissa on yhä busseissa käytössä systeemi, jossa vaihtorahaa ei anneta.

3.1. Tilin avaus

Tilin saa luultavasti helpoimmin auki yliopiston freshers' fairin (ensimmäisen vuoden opiskelijoiden "markkinat") aikana. Yleensä yliopiston alueella on vähintään yksi pankki-konttori (suurimmat valtakunnalliset pankit ovat NatWest, HSBC, Barclays ja Royal Bank of Scotland), ja uusille opiskelijoille annetaan usein erilaisia tarjouksia ja palkintoja tilin avaamisesta. Tärkeintä kuitenkin on, että tilin ylipäänsä saa avattua; opiskelijatilin tapauksessa tämä on suhteellisen helppoa. Jos saavut maahan jo ennen lukukauden alkua, tilihakemus kannattaa jättää heti. Tilin avaaminen saattaa kestää muutamia viikkoja hakemuksesta, joten hommaan kannattaa ryhtyä mahdollisimman aikaisin. Yliopiston alkaessa pankeissa on lisäksi todella pitkät jonot.

Selvitä, miten voit rahaasi käyttää. Muutama vuosi sitten uusille opiskelijoille annettiin heti kätehen luottokortti, sekkivihko, tilinylitys-mahdollisuus (overdraft) jne. Nykyään (vuoden 2003 jälkeen) kansainvälinen opiskelija ei useimmiten saa automaattista overdraftia, vaan tarjolla saattaa olla ainoastaan Solo-, Maestro- tai Electron-kortti. Solo-kortti on vaikea käytännössä, joten jos mahdollista, pyydä pankilta Maestro tai Electron (voit myös kilpailuttaa pankkeja ilmoittamalla, että avaat tilin siellä, josta saat toimivan kortin). Yleismaailmallisesti toimivin näistä korteista Britanniassa on Maestro (Mastercard-firman vastaus Visa Electronille).

Sekit ovat Briteissä yleisesti käytössä, joten sekkivihkon saamisesta saattaa olla hyötyä. Jotkut vuokranantajat haluavat maksun sekillä (tosin yleisemmin nykyisin suoraveloituksella), ja ne olivat vielä 2000-luvun alussa hyvin yleisiä välineitä kämppäkavereiden väliseen rahaliikenteeseen. Toisaalta nykyisin myös nettipankki alkaa olla yleinen. Kaikki pankit eivät sekkivihkoja enää myönnä. Nettipankki on hyvä olla olemassa, joten tunnukset kannattaa hankkia. Suomen pankkijärjestelmään tottuneelle saattaa olla yllätys, että tilisiirto kestää helposti kolme pankkipäivää. Toisaalta vastapainoksi pankeissa voi vielä saada henkilökohtaista palvelua, vieläpä ilmaiseksi; palvelumaksut alkavat Briteissäkin yleistyä, mutta eivät vielä ole maan tapa.

3.2.Pankkisanastoa

Suomalaiselle brittiläiset pankkitermit eivät välttämättä ole tuttuja. Ainakin näitä kuulee:

Direct debit: suoraveloitus. Monet laskut kuten sähkö-, kaasu-, vesi-, puhelin- ja nettilaskun sekä TV-luvan voi maksaa direct debitillä. Direct debit on sinun laskuttajalle antama oikeus ottaa rahat suoraan tililtäsi.

Standing order: maksupalvelusopimus. Standing order on määräajoin tililtäsi veloittava summa. Mm. vuokra maksetaan usein kuukausittain standing orderina.

Debit card: maksukortti, joka ei tarjoa luottoa. Debit cardilla tehdyt ostokset veloitetaan tililtäsi heti (=muutaman pankkipäivän kuluessa). Debit cardeja on kahdenlaisia: osassa (esim. Solo, Electron) tilisi veloitus tapahtuu välittömästi ostoksen yhteydessä. Toiset (esim. Maestro) veloitetaan pankkipäivän päätteeksi eikä tilisi tilannetta tarkisteta pienissä ostoksissa. Jälkimäiset hyväksytään useammassa paikassa.

Overdraft: tilinylitysmahdollisuus. Näitä tuskin mikään pankki myöntää enää uusille kansainvälisille opiskelijoille. Jos tililtäsi yritetään veloitaa nostettavissa olevaa rahamäärää suurempi summa, pankki voi valintansa mukaan joko antaa tilin mennä tilapäisesti miinukselle (ja veloittaa siitä muutaman kympin), tai estää veloituksen kokonaan (ja veloittaa siitä taas muutaman kympin, mutta tässä tulee usein sakkoja molemmista päistä, joten tätä tilannetta on syytä välttää).

3.3.Lukukausimaksut

Vuonna 2006 tai sen jälkeen aloittavat opiskelijat eivät enää ole veloitettuja maksamaan lukukausimaksuja opintojen aikana, vaan niihin on mahdollista saada Britannian valtion laina, joka maksetaan takaisin opintojen päätyttyä, kun palkka on noussut tietylle tasolle.

Lukukausimaksut voi maksaa myös opintojen aikana. Tätä mahdollisuutta voi kysellä omalta yliopistolta. Käytännöissä on kuitenkin eroja, joten maksuaikataulusta kannattaa kysyä lisää yliopistosta.

3.4.Kela ja sosiaaliturva

Opintotuki haetaan Kelan OT3-lomakkeella. Homma kannattaa hoitaa nopeasti pois alta, jotta opintotuki lähtee juoksemaan heti alusta. Opintotukea voi ja kannattaa anoa heti kun opiskelupaikka on varmistunut. Asumislisän voi anoa samassa, ja päätös siitä tehdään kunhan asunto on varmistunut ja siitä on esittää jotain kirjallista Kelalle (esim. vuokrasopimus). Opintoraha myönnetään yleensä kerralla opintojen loppuun, asumislisä taas vain vuokrasopimuksen loppuun asti. Olosuhdemuutokset kuten osoitteenmuutokset tehdään OTm-lomakkeella, mutta isomman muutoksen kuten kurssin vaihtamisen jälkeen pitää anoa uusi opintotukipäätös alkuperäisellä OT3:lla. Lomakkeet löytyvät netistä, osoitteesta <http://www.lomake.fi>.

Monet opiskelijat pitävät käytännön syistä kotipaikkansa Suomessa eli jättävät osoitteenmuutoksen tekemättä. Jos Suomessa tulee asuttua 3-4 kuukautta vuodesta, tämä saattaa olla ihan perusteltua. Muussa tapauksessa osoitteenmuutokset pitää muistaa tehdä aina muuton yhteydessä, jotta mm. Kelan ja veroviraston paperit tulevat oikeisiin osoitteisiin. Pääsääntöisesti Kela katsoo Briteissä asuvan suomalaisen kuuluvan Britannian sosiaaliturvan piiriin.

Jos tarkoitus on palata takaisin Suomeen, kannattaa hakea Kelalta päätöstä asumisperusteisen sosiaaliturvan soveltamisesta. Homma hoituu Kelan lomakkeella Y38. Suuri osa suomalaisista opiskelijoista viettää pitkät pätkät lomiaan Suomessa joka vuosi, joten kiinteiden perhe- ym. siteiden säilyminen Suomeen on helposti perusteltavissa.

Lisäksi jatkotutkintojen opintotukien kannalta on suositeltavaa pitää nämä oikeudet Suomessa niin pitkään kuin mahdollista: Kelan vaatimus opintotukeen on, että on ollut kirjoilla Suomessa kaksi vuotta viimeisestä viidestä vuodesta, ja koska maisterintutkinto on erillinen tutkinto, tukea ei voi enää saada, jos on muuttanut kirjat Britanniaan nelivuotisen kandintutkinnon alussa. Jos jää opintojen jälkeen Britanniaan töihin, kirjat on tällöin viimeistään muutettava Britanniaan.

Kaikki Kelan kanssa asiointi kannattaa keskittää ulkomaan ryhmään Jyväskylään (yhteystiedot lopussa). Kelan paikalliset toimistot ympäri Suomea eivät tunnu tietävän ulkomailla asumisen

erikoispiirteitä, kun taas ulkomaan ryhmä tuntee nämä asiat hyvin.

4. Terveys

Kaikki EU-kansalaiset ovat oikeutettuja ilmaiseen terveydenhuoltoon EU-maissa. NHS eli National Health Service hoitaa Briteissä julkisen terveydenhuollon. Uusien opiskelijoiden kannattaa rekisteröityä NHS:n terveysasemalla (surgery, health centre) mahdollisimman nopeasti, että tiedot löytyvät tarpeen tullen nopeasti koneelta. Useimmat lääkäriasemat myös vaativat, että potilas on rekisteröitynyt, ennen kuin hän pääsee lääkärin vastaanotolle, joten se on hyvä tehdä ennen sairastumista.

Useimmilla yliopistoilla on omat terveysasemansa, ja jos asut lähellä yliopistoa, sinulla on yleensä oikeus rekisteröityä yliopiston terveysasemalla. Muussa tapauksessa kannattaa etsiä asuinpaikkaa lähellä oleva terveysasema. Osoitteesta <http://www.nhs.uk> löytyy tarkoitukseen sopiva hakukone.

NHS-lääkärin määräämät reseptilääkkeet ovat vakiohintaisia. Lääke maksaa siis £7.10 lähes tulkoon lääketyypistä riippumatta. Ehkäisy on ilmaista, joten terveyskeskuksesta saa ilmaisia kondomeja ja pillereitä (lääkkeet kuitenkin vasta lääkärintarkastuksen jälkeen).

5. Matkustus

5.1. Lennot

Loma-ajat eivät aina ole tiedossa etukäteen (tai kursseilta voi luistaa kotiin jo ennen lukukauden loppua), joten liput on helpompi ostaa Briteistä Suomeen päin. Lennot ovat lisäksi usein hieman halvempia kun ne ottaa suuntaan Britannia-Suomi-Britannia. Kampuksella on usein matkatoimisto, josta voi kysyä opiskelijahintaisia lippuja. Lisäksi

halpalentoyhtiöt (Ryanair ym.) ovat usein kokeilemisen arvoisia vaikka niiden hinnat nousevatkin sopivasti sesonkien alla.

5.2. Kaukoliikenne

Junalla liikkuminen on Briteissä melko kallista. Lippu kannattaa ostaa mahdollisuuksien mukaan hyvissä ajoin (yli 2 viikkoa) etukäteen jos haluaa päästä halvalla. Young Persons Railcardin haltijat (hintaa £24/vuosi (2008), avoinna kaikille alle 25-

vuotiaille ja kaikenikäisille täyspäiväisille opiskelijoille) voivat ostaa lippuja noin 30%:n alennuksella. Reilusti etukäteen ostettu normaali-lippu voi kuitenkin olla halvempi kuin opiskelijahintainen, joten junalippuvaihtoehtoja kannattaa tutkia.

Busseilla (coach) liikkuminen on halvempaa, ja lippuja ei tarvitse varata yhtä aikaisin, mutta myös bussit antavat alennuksia yli viikkoa aikaisemmin ostetuista lipuista. National Expressin Student Coachcardilla lipuista saa alennusta. National Expressin bussiverkosto kattaa koko maan, mutta monissa kaupungeissa on pienempiä bussifirmoja, joilla saattaa olla halvemmat hinnat.

5.3. Paikallisliikenne

Bussien käyttö on yleistä koko maassa, ja koska kaupungit ovat suomalaisittain isoja, bussilinjoja on yleensä riittävästi. Useissa kaupungeissa linjaautoreittejä liikennöi usea eri firma. Näiden firmojen liput eivät käy ristiin, joten kuukausilippua tai vastaavaa hankkiessa kannattaa valita omiin liikkumistarpeisiin sopiva lippu. Laske tarkkaan, onko vain yhden firman busseihin sopiva vuosilippu sittenkään parempi tai halvempi, jos olet paikalla vain 9 kuukautta vuodesta.

Lontoossa bussit toimivat kuitenkin yhdellä lipulla. Vaihto-oikeutta ei kertalipuilla ole. Määräaikaisista lipuista Bus Pass on edullinen ja käy kaikissa busseissa koko Lontoon alueella. Travelcard mahdollistaa liikkumisen metrolla, bussilla, junalla ja DLR:illä. Lontoon metroverkko on jaettu sisäkkäisiin vyöhykkeisiin ja Travelcardin hinta riippuu sen kattamasta alueesta. Travelcard on kuitenkin voimassa kaikissa busseissa koko Lontoon alueella vyöhykkeestä riippumatta. Travelcard on karkeasti kolmisen kertaa kalliimpi kuin Bus Pass. Jos kuljet yliopistolle julkisilla, kokeile pari kertaa amuruuhkassa liikkumista eri kulkuvälineillä ennen kuin päätät, miten haluat matkustaa.

Oyster on Lontoon alueen matkakortti. Oysterin saa miltä tahansa metroasemalta hakemuksen täyttämällä. Oyster on ilmainen jos ostat samalla vähintään kuukauden pituisen lipun, muuten joudut maksamaan muutaman punnan pantin. Oysterilla liikkuminen kertamaksulla on huomattavasti halvempaa kuin käteisellä maksaminen.

Lontoossa asuvat opiskelijat voivat hakea yliopiston kautta kuvallisen Student Photocardin, joka mahdollistaa alennushintaisten viikko- ja pitempien lippujen ostamisen. Hakemuksia saa yliopistolta.

6. Puhelin

Yleisesti kännykkäpuhelut ovat kalliimpia kuin Suomessa. Suomalaisella kännykkäliittymällä paikallispuheluiden soittaminen ei ole kuitenkaan välttämättä kalliimpaa kuin brittiliittymällä. Hinnat kannattaa selvittää operaattorilta etukäteen, jotta tietää valita verkkovierailuhinnoiltaan halvimman matkapuhelinverkon. Matkapuhelinliittymiä on kahdenlaisia: etukäteen maksettava eli pay-as-you-go (PAYG) ja kuukausiveloitteinen. Näistä PAYG on helppo saada, ja sitä ei tarvitse yleensä rekisteröidä. PAYG-liittymiä myydään kännykkäkaupoissa mutta myös mm. joillain kioskeilla ja netissä. Monet kauppiat ovat brittityylin mukaisesti tarjoamassa mukaan uutta puhelinta; pelkän SIM-kortinkin saa kunhan osaa pyytää, ja brittiläiset SIM-kortit toimivat useimmissa suomalaisissa puhelimissa, ja tämän voi pyytää saada testata kaupassa. Liittymään voi ladata puheaikaa mm. kaupassa, kioskillä ja joillakin pankkiautomaateilla.

Kuukausiveloitteiset liittymät vaativat yleensä jonkinlaisen luottohistorian, joten uusien opiskelijoiden voi olla vaikea saada sellaista. Näissä on yleensä korkeat kuukausimaksut, joilla operaattori saa takaisin kytkykaupatun ”ilmaisen” kännykän hinnan.

Suomeen kannattaa soittaa oman operaattorin sijasta halvoilla puhelinoperaattoreilla. Esim. Telediscount ja Just-Call tarjoavat puhelut Suomeen kotimaan puhelun hinnalla. Vaihtoehtoisesti voit ostaa puhelukortin, calling cardin, lähes mistä tahansa lehtikioskista. Calling cardiin on etukäteen ladattu tietty määrä puheaikaa. Jotkut calling cardit toimivat ilmaiseen 0800-numeroon soittamalla, toiset vaativat paikallispuhelun hintaiseen numeroon soittamista. Calling cardissa on usein minimi- tai alkuveloitus, ja lisäksi kortit pitää usein käyttää loppuun tietyn ajan kuluessa ensimmäisestä puhelusta.

Nykyisin suurin osa suomalaista opiskelijoista soittaa ulkomaanpuhelunsa Skypellä tms. ohjelmilla suoraan tietokoneelta. Tietokoneesta tietokoneeseen soittaminen on ilmaista, tieto-

koneesta suomalaiseen puhelimeen (SkypeOut) sekin huomattavasti halvempaa kuin suoraan puhelimesta puhelimeen.

7. Matkalle mukaan

Muista lentokoneen painorajat. Varsinkin halpalentoyhtiöillä nämä ovat vielä tavallistakin pienempiä ja niistä pidetään erittäin tiukasti kiinni. Isotkaan yhtiöt eivät luultavasti anna ylittää painorajoja sinä viikonloppuna, jolloin pari tuhatta suomalaista opiskelijaa lentää omaisuuksineen Britteihin. Voit haluta ottaa mukaan lautasen ja mukin, mutta normaalit keittiö- ja muut välineet ynnä petivaatteet kannattaa hankkia paikan päältä. Hammasharjan lisäksi mukaan kannattaa kuitenkin varata vähän muutakin. Ainakin näistä on todettu olevan hyötyä:

Passi ja henkilökortti: Britannia ei ole Schengen-maa, joten passit tarkastetaan rajalla. EU-maissa matkustukseen riittää uudenmallinen muovinen henkilökortti. Henkilökortti toimii käteväenä varapassina ja yleisenä henkilöllisyystodistuksena. Passin voi uusia lähetyksessä, henkilökortin voi uusia ainoastaan Suomessa.

Luotto- tms. kortti: Visa, Visa Electron tai vastaava. Electron hyväksytään suurimmassa osassa liikkeitä, jotka yleensä luottokortteja ottavat. Käteisnostoista peritään pieni palkkio. ”Oikea” luottokortti hyväksytään toki vielä paremmin.

Suomalaiset nettipankkitunnukset: tämä on helpoin tapa siirtää rahaa Suomesta Britteihin. Hyödyllinen varsinkin jos Kela maksaa opintotukea Suomen tilille.

Takaajan kirje: jos olet muuttamassa yksityiseen asuntoon, saatat tarvita takaajan vuokrallesi. Yleisin takaaja lienee jompikumpi vanhemmista. Takausta varten saattaa olla hyödyllistä hankkia etukäteen takaajan kirjallinen suostumus.

Suosituskirje pankista: jotkut pankit vaativat tiliä avattaessa suosituskirjeen edellisestä pankista. Opiskelijatilissä tämä ei useimmiten ole tarpeen. Kirjeen saa omasta pankista pyytämällä ja maksamalla. Hinta saattaa pankista riippuen olla muutamia kympejä.

Passikuvia: näitä tarvitaan aina ja kaikkialla. Briteissä käytetään yleensä värillisiä kuvia, joskin mustavalkoisetkin tuntuvat kelpaavan. Tosin

passikuvat ovat usein Britanniassa halvempia kuin Suomessa, eikä niiden hankkiminen paikan päältäkään ole ongelma.

Matkavakuutus: matkavakuutus saattaa olla kätevä tapa vakuuttaa itsensä ja omaisuutensa, sillä se kattaa omaisuuden lukukausien aikana sekä tarvittaessa yksityiset lääkärikäynnit. Toisaalta Britanniassa NHS kattaa lähes kaiken hoidon, joten sitä varten vakuutusta ei yleensä tarvitse, jos perusterveys on kunnossa. Yliopisto-asuntoloihin myös sisältyy joskus jonkinlainen tavaravakuutus, joten kannattaa selvittää tämä ennen vakuutuksen ostamista, ettei tule ylivakuuttaneeksi itseään.

Vakuutusta valittaessa kannattaa huomioida maksimiperilläoloaika (eli maksimiaika kahden Suomessa käynnin välillä). Jos aika ylittyy, vakuutusta voi yleensä jatkaa erikseen maksamalla.

8. Suomalaisten toiminta Briteissä

Ulkomailla opiskelu tarjoaa tietenkin etupäässä loistavan mahdollisuuden kansainväliseen kokemukseen. Siitä huolimatta voi välillä olla mukava tavata muita samassa tilanteessa olevia suomalaisia. Britanniassa on useita järjestöjä ja muita tahoja, jotka toimivat suomalaisten asialla ja tarjoavat apua ja palveluitaan suomalaisille. Suurimmassa osassa näistä toiminta on melko Lontoo-keskeistä, mutta järjestöistä on kyllä hyötyä muillekin.

Monissa yliopistoissa toimii myös Scandinavian Society tai Nordic Society. Toiminta on samantyyppistä kuin muillakin järjestöillä, eli pubitamista ja vapaamuotoisia tapaamisia, mutta tällä kertaa ”muiden” skandinaavien kanssa.

8.1.ISO ry

Iso-Britannian suomalainen opiskelijayhdistys on nimensä mukaisesti Briteissä toimiva järjestö, jonka tarkoituksena on järjestää yhteistoimintaa suomalaisille opiskelijoille ja muille Suomesta kiinnostuneille, sekä auttaa ja opastaa uusia opiskelijoita Britanniassa opiskeluun liittyvissä kysymyksissä.

ISO:n kotisivut osoitteessa <http://www.isory.org> tarjoavat tietoa yhdistyksen toiminnasta sekä hyödyllisen keskustelupalstan.

ISO ry järjestää monenlaista toimintaa. Info-tilaisuuksia järjestetään muun muassa uusille opiskelijoille. ISO tekee myös yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa; viime vuonna ISO järjesti Young Finnish Professionalsin kanssa yhdessä tiedotustilaisuuden opintojaan päättävälle suomalaisille, aiheena työnhaku pankkialalle ja haastattelut.

Tapaamisia pidetään yleensä kerran kuussa. Tapaamiset järjestetään jossain Lontoon tuhansista pubeista, ja aina on tarkoituksena tavata suomalaisia, tutustua uusiin ja vaihtaa kuulumisia vanhojen kanssa. Tapaamisissa voi vaihtaa kokemuksia ja kysellä neuvoja kauemmin maassa asuneilta.

Välillä järjestämme tavallisen pubituksen sijaan erikoisohjelmaa. Viime syksyn erikoisuus oli Circle Line -pubiryömintä: kaksi joukkuettamme kiersi Lontoon Circle Line -metrolijnan kaikki asemat läpi, 13 per joukkue, nauttien oluttuopin joka asemalla. Pitkän ja vaativan matkan jälkeen joukkueet tapasivat viimeisellä asemalla ja jatkoivat iltaa isompana ryhmänä.

Muuta toimintaa järjestetään jäsenistön toivomusten mukaan! Jos kiinnostusta löytyy, voidaan lähteä porukalla konserttiin tai vaikka saunaan. ISO:lla on myös sähkökamat, joten jos kiinnostusta tänä vuonna löytyy, hankitaan sali ja kerätään jengi kasaan. Myös pesiksen pelaaminen onnistuu, jos halukkaita on.

ISO järjestää lisäksi joka vuosi vähintään kahdet isommat pippalot, pikkujoulu- ja vappubileet. Näihin kannattaa tulla kauempaakin! YFP:n kanssa yhteistyössä järjestetyissä pikkujouluissa on usein paikalla yli 300 ihmistä. Vappuna suomalaisia juhlijoita kertyy parisensataa. Koti-ikävä karkoittamaan on tarjolla suomalaista musiikkia sekä kauteen sopivia juomia.

9. Hyödyllisiä saitteja ja yhteystietoja

9.1.Opiskelu

UCAS on yliopistojen yhteishakupalvelu, joka hoitaa hakemukset kouluihin.

<http://www.ucas.ac.uk>

Kelan ulkomaan ryhmä hoitaa ulkomailla opiskelevien suomalaisten asioita. Heidät tavoittaa seuraavasta osoitteesta: Kelan opinto-

tukikeskus, Ulkomaan ryhmä, PL 228, 40101 JYVÄSKYLÄ, FINLAND. Puhelin ma-pe klo 13-16: +358 20 4346630, faksi +358 20 4346710, sähköposti: ulkomaat.opintotuki@kela.fi

British Council neuvoo suomalaisia Britteihin muuttoon, opiskeluun, työntekoon ym. liittyvissä asioissa. <http://www.britishcouncil.fi>

9.2. Asuminen

University of Londonilla on hieno sivusto asunnonhakuun liittyvistä asioista. Sivuilta löytyy paljon hyödyllistä myös muualta Briteistä asuntoa etsiville. <http://housing.lon.ac.uk>

9.3. Matkustus

National Expressillä on koko maan kattava linja-autoverkosto ja junia halvemmat hinnat. <http://www.nationalexpress.com>

[megabus.com](http://www.megabus.com) on yksi isommista halpabussiyhtiöistä. <http://www.megabus.com>

Transport for London vastaa Lontoon joukko-liikenteestä. Sivuilta löytyvät niin lippuhinnat kuin hyödyllinen Journey Planner, jolla voi tutkia parhaita matkustusreittejä kotiovelta yliopistolle. <http://www.tfl.gov.uk>

9.4. Puhelut

Telediscount tarjoaa halpoja puheluita mm. Suomeen ilman ennakkomaksua. Puhelun hinta riippuu kellonajasta ja siitä, soitatko kännykkään vai lankalinjaan. <http://www.telediscount.co.uk>

Just-Dial on vastaavanlainen kaukopuhelu-operaattori. Kannattaa vertailla hintoja. <http://www.just-dial.com>

9.5. Muut hallinnolliset tahot

National Health Service eli NHS hoitaa terveydenhoidon. Palveluista ja rekisteröitymisestä löytyy lisätietoja osoitteesta <http://www.nhs.uk>

National Insurance Number -tiedustelut kannattaa ohjata Inland Revenueille. Tarkempaa tietoa löytyy osoitteesta <http://www.inlandrevenue.gov.uk/nic>

9.6. Suomalaisten järjestöjä Britanniassa (Lontoossa ja muualla)

Iso-Britannian suomalainen opiskelijajyhdistys ISO ry:n sivuilta löytyy paitsi tietoa opiskelemaan lähteille, myös keskustelupalstat (<http://forum.isory.org>), joissa voit kysellä

vinkkejä tai jännittää muuttoa yhdessä. Sivuilta löytyy myös tapahtumakalenteri, jota päivitetään sitä mukaa, kun tapahtumat lyödään lukkoon. <http://www.isory.org>

Young Finnish Professionals on lähinnä Lontoossa työskenteleville suomalaisille tarkoitettu järjestö. YFP:n jäsenet ovat tyypillisesti Cityn pankeissa työskenteleviä suomalaisia. <http://www.yfp.org.uk>

Finn-Guild on Briteissä toimivista suomalaisjärjestöistä suurin. Finn-Guildin jäsenistä suuri osa on kauan Briteissä asuneita, maahan pysyvästi muuttaneita perheineen. <http://www.finn-guild.org>

Lontoon suomalainen kirkko on suomalaisten koahtamispaikka ja palvelupiste Lontoossa. Tarvittaessa kirkko tarjoaa myös hätämajoitusta. Kirkolta löytyy sauna, suomalaisten tuotteiden kauppa ja suomalaisia sanomalehtiä. <http://www.finnishchurch.org.uk>

Suomen suurlähetystö edustaa suomalaisia virallisesti. Käytännössä lähetystön apua tarvitaan lähinnä vaalien aikana. <http://www.finemb.org.uk>

Suomi-koulut, kokoontuvat yleensä lauantaisin muutaman viikon välein, joihin voi kuka tahansa mennä auttamaan opettamisessa, lukemaan suomalaisia lehtiä tai vain vaikka katselemaan ympärilleen ja tapaamaan muita suomalaisia. Lisätietoja koulujen edustajilta ympäri maata:

Birmingham: anne.kaarlela@hotmail.co.uk, philthespring@talktalk.net

Brighton: tarjataylor@yahoo.co.uk, minnareid@btconnect.com

Bristol: kirsti.gibbs@blueyonder.co.uk

Camberley: kjwatson72@yahoo.co.uk

Cambridge: raymond.bird@ntlworld.com

Cardiff: ylannevt@yahoo.co.uk

Dublin: sofga@clubi.ie

Edinburgh: marika.wachter@scottish-finnish-society.org.uk, paividrummond@hotmail.com

Glasgow: sanna.rimpilainen@strath.ac.uk

Kingston-upon-Thames:

helen.a.whitaker@blueyonder.co.uk,

mmartindale@supanet.com

Lontoo: rkoistinen@gmail.com

Manchester: marjanurmikko@aol.com

Oxford: ritva.boiling@btinternet.com

Portsmouth: hackmortti@aol.com,

riittapon@tiscali.co.uk

Purley: maarit100@yahoo.com

St Albans: mkakela@yahoo.com

York: t.tuuva@ntlworld.com

10.Lisätietoa

Omaan yliopistoon liittyvät kysymykset kannattaa tietenkin ohjata suoraan yliopistolle. Samoin Kela on ainut auktoriteetti opintotukikysymyksissä. Mutta jos haluat yleistä tietoa, haluat keskustella mistä vain opiskeluun tai asumiseen liittyvästi tai et tiedä mistä lähteä tietoa etsimään, ISO ry:n kotisivu ja keskustelupalstat ovat hyvä paikka aloittaa. <http://forum.isory.org>

Opiskelijayhdistys ottaa mielellään vastaan kaikenlaista palautetta tähän infoon liittyen. Jos jokin asia jäi epäselväksi tai jos jotain mieltä askarruttavaa ei käsitelty ollenkaan, kerro siitä meille. Käytännöt myös muuttuvat ajan myötä ja vaihtelevat paikasta toiseen. Jos ohjeissamme on mielestäsi virheitä, kerro niistäkin! Palautetta voi lähettää ISO:lle sähköpostitse osoitteeseen isory@isory.org tai suoraan keskustelupalstalle.